

Mfv.I.10.421/2015/4.

A Kúria a dr. Izsó Attila András ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Károly Mihály ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 8.M.442/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Tatabányai Törvényszék 2.Mf.21.400/2014/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Tatabányai Törvényszék 2.Mf.21.400/2014/4. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 200.000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperest - az alperes munkavállalójaként - 1989. november 9-én üzemi baleset érte, amellyel összefüggésben a munkáltató felelősségét a Tatabányai Munkaügyi Bíróság az 1.M.489/1991. számú perben megállapította.

Ezt követően a felek között járadék felemelése iránti eljárások voltak folyamatban. A Tatabányai Munkaügyi Bíróság 5.M.208/20034. számú ügyében a felperes a keresetében gépjármű-vásárlás ellenértékének megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A bíróság a keresetet elutasította arra hivatkozással, hogy a legutóbbi kártérítés megállapítása óta állapotrosszabbodás nem következett be.

A 2013. március 23-án kelt N.R.SZ.H.J.I.F.SZ.O. orvosi naplószerű

szakértői bizottságának másodfokú szakvéleménye szerint a felperes mozgásszervi részkárosodása 40 %-os mértékű, a eljárás rövid távon közepes nehézségű, hosszú távon súlyos nehézséggel jár, tömegközlekedés, motoros szállítóeszköz használata ugyancsak súlyosan nehezített. A szakértői bizottság véleménye szerint a felperes a 102/2011. (VI.29.) Korm. rendelet 8/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti egészségkárosodása a 40 %-ot eléri, és FNO minősítése alapján közlekedőképessége legalább súlyosan nehezített, és állapota várhatóan legalább 3 éven keresztül fennáll. Az állapot felülvizsgálata nem szükséges.

A felperes egészségi állapota 2009-től kezdődően folyamatosan romlott, az ágyéki gerinc instabilitása miatt nála failed back surgery syndrome alakult ki, amely gerincstabilizációs műtét elvégzését tette szükségessé. Emiatt a felperes 2013. március 4. és 11. között M.-n tartózkodott. A lakhelyéről Mitsubishi S.S. benzines gépkocsijával utazott, illetve a hazautat is ezzel tette meg, továbbá a családja ezen gépjárművel látogatta őt a kórházban legalább 3 alkalommal. A felperes a B.I. Kórházban volt varratszedésen.

A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest utazási költség címén 79.315 forint és ennek kamata megfizetésére, valamint autóvásárlás címén 2.000.000 forintot igényelt kamatával együtt.

A Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.M.442/2013/37. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 79.315 forint utazási költséget és ennek kamatát, valamint 2.000.000 forint kártérítést ugyancsak kamatával együtt. Az ítélet szerint az alperes perköltség- és illeték fizetésére is köteles.

Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 174. §-ának (1) és (4) bekezdésére, 177. §-ának (1) bekezdésére, valamint a 181. §-ának (1) bekezdésére, és 184. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra.

Kifejtette, hogy a felperes a jelen eljárásban a korábbi perekhez képest eltérő tények alapján érvényesítette az igényét, mivel 2013. évben felmerülő műtéttel összefüggő utazási költséget érvényesített, illetve eltérő egészségi állapotára hivatkozással gépjármű vételárat kért. Az eltérő ténybeli alap miatt nem volt alkalmazható az eljárásban a Pp. 130. §-a, a Pp. 157. §-a, vagyis res iudicata megállapítására nem volt mód.

A dr. P.I. igazságügyi orvosszakértő által készített szakvélemény és jelentés, továbbá a 2014. augusztus 30-án kelt igazságügyi orvosszakértői kiegészítő vélemény szerint a felperes összerendezeti egészségkárosodása 67 %-os mértékű, üzemi baleseti

eredetű egészségkárosodása 57 %-os. A szakértő rögzítette, hogy 2009-től kezdődően következett be a felperes állapotában érdemi rosszabbodás. Az intenzív idegi fájdalmak miatt többszöri kórházi kezelésben, valamint rendszeres rehabilitációban részesült. Az ágyéki gerinc instabilitása miatt kialakult nála a failed back surgery syndrome, a szakértő szerint a 2003. óta fennálló állapotromlás a baleset nélkül nem jött volna létre. A felperes gerincállapota miatt huzamosabb ideig tartó gépjárművezetés kontraindikált, hosszabb utazás során kísérő részvétele indokolt. A gépkocsiba be- és kiszállás nehezítettsége miatt a magas ülésű gépjármű vásárlása indokolt. A szakvélemény rögzítette, hogy az 1992-es értékelési elvek szerint a 7/2012. NEFMI rendelet alapján rögzített 57 %-os egészségkárosodás legalább 80 %-os munkaképesség-csökkenésnek felel meg. A felperes állapota a rövid- és középtávú tömegközlekedésben való részvételben akadályozza, korlátozza. A szakértő középtávú közlekedésen 1-2 óra időtartamot, míg a rövidtávú közlekedésen pár perces helyi közlekedést értett.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmének jogalapját mind az útiköltség-térítés, mind a gépjárművásárlás körében megalapozottnak találta.

Az alperes a felperes kereseti kérelmének összegezését nem vitatta az útiköltség körében. Kifejtette, hogy a felperest a kórházban felesége mindennap meglátogatta, aki a munkavállalóval egy háztartásban él, így a feleség útiköltsége mint kár egyben a felperes útiköltségének és kárának is minősül.

A felperes B.-n az I.K.-ban jelent meg varratszedésen, ezen útiköltségét 2.600 forintban jelölte meg, amelyet a bíróság megalapozottnak talált.

Tekintettel arra, hogy az alperes nem vitatta sem a 2.000.000 forint mint gépjármű vételárat, sem azt, hogy már lecserélendő a felperes jelenlegi gépkocsija, a bíróság nem tartotta indokoltnak a gépjármű-szakértő kirendelését, és a rendelkezésre álló adatok alapján határozott. A szakértő a szakvéleményében rögzítette, hogy a felperes a rövid-, a közép-, és a hosszú távú közlekedés szempontjából a tömegközlekedésben akadályozott. Ugyanezt erősíti az NRSZH hivatkozott szakvéleménye is. A fentiekből következik, hogy a felperes állapotrosszabbodásával összefüggésben szükséges a gépjármű használata, és a felperes autója lecserélendő.

Az alperes arra hivatkozott, hogy a felperesnek a 102/2011. (VI.29.) Korm. rendelet alapján igénybe vehető támogatásokat meg kellett volna próbálni megszerezni. A bíróság ezzel összefüggésben rögzítette, hogy a Korm. rendelet 600.000,- illetve maximum 900.000,- forintos támogatást tesz lehetővé, a felperes kereseti kérelme szerinti összeg az esetleges támogatás figyelembe vételével

is alatta marad az új, olcsóbb kategóriájú gépjármű árának, de egy 1-2 éves, jó állapotú használt gépjármű árát sem éri el. Erre tekintettel a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztása nem volt rögzíthető.

A felperes jelenleg a M.S.S. gépkocsi üzemeltetője. Az üzemi baleset következményeinek elhárításához gépkocsi használata szükséges. Az irányadó joggyakorlat szerint a kártérítési összeg nem csökkenthető azon a címen, hogy a jogosult a gépkocsi használatát esetenként átengedi a családtagjainak (BH1984.376.). A gépkocsi vásárlással kapcsolatos igény akkor is megalapozott lehet, ha a sérült a gépkocsi vezetésére nem képes, nem alkalmas, azonban van olyan hozzátartozója, aki gépjárművezetői jogosítvánnyal rendelkezik.

A felperest az üzemi balesetével összefüggésben kár érte, állapotrosszabbodás merült fel, az állapota nem végleges, rendszeres orvosi ellátás szükséges, ahova a felperes csak gépjárművel tud eljutni. Nincs jelentősége annak, hogy a közeli hozzátartozóinak van-e gépjárműve, ez nem mentesíti az alperest a fizetési kötelezettség alól.

A felperest a gépjármű ára nem csupán arra tekintettel illeti meg, hogy orvosi ellátásra szorul, hanem azért is, mert a közlekedésben, a mindennapi életben is akadályozott az üzemi balesettel okozati összefüggésben.

Nem volt olyan körülmény, amely a kártérítés összegének csökkentésére alkalmas lett volna.

A felperes az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény értelmében élhetett az orvosválasztás jogával. Ez nem eredményezi azt, hogy a munkáltató mentesül a felperes költségeinek, kárainak megtérítése alól. Az orvos-beteg között bizalmi viszony áll fenn, és nem tekinthető a kárenyhítési kötelezettség megsértésének, hogy a felperes nem a távolságban hozzá legközelebbi orvost választotta, hanem M.-n végeztette el a szükséges műtétet.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Tatabányai Törvényszék 2.Mf.21.400/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és az alperest perköltség és fellebbezési eljárási illeték viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság ítéletében utalt az Mt. 174. §-ának (1) bekezdésében, és a 184. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra. Kifejtette, hogy a jogvita tárgyát az képezte, hogy a felperes állapotában bekövetkezett állapotrosszabbodás az üzemi balesettel okozati összefüggésben áll-e. Téves az a fellebbezési hivatkozás, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a lényeges körülmények

változását. Helyesen mutatott rá arra, hogy ezek tisztázása szakkérdés, a felek indítványához kötöten ennek eldöntésére igazságügyi orvosszakértőt rendeltek ki, és a felek a szakvéleményt, illetve annak kiegészítését elfogadták.

Egyértelmű, hogy az állapotrosszabbodás az üzemi balesettel okozati összefüggésben áll. Az alapszakvélemény a közlekedési akadályozottság körében kitért arra, hogy a 2013. évi állapothoz képest nagyobb mértékben korlátozott a felperes a tömegközlekedésben való részvételben. A kiegészítő szakértői véleményben ezen megállapítását módosította akként, hogy az idegsebészeti véleményben foglaltakra tekintettel a tömegközlekedési eszköz igénybevételében akadályozott, korlátozott. A felperes az ellenkérelmében helyesen mutatott rá arra, hogy a fellebbezés a korábbi perekben beszerzett szakértői véleményekkel kívánta cáfolni az állapotrosszabbodás tényét, azt azonban dr. P.I. igazságügyi orvosszakértői véleménye minden kétséget kizáróan alátámasztotta.

A fellebbezés az útköltségtérítés vonatkozásában alaptalanul sérelmezte annak a kísérőre vonatkozó kiterjesztését.

Az alperes a fellebbezésében vitatta az állapotrosszabbodás mértékét, ezt a szakértői vélemény írtakra alapította. A törvényszék ehhez kapcsolódóan arra mutatott rá, hogy az a körülmény, miszerint az állapotrosszabbodás mértékét pontosan nem lehet megítélni, nem változtat azon, hogy az állapotrosszabbodás tényszerűen fennáll. A szakvélemény meghatározta, hogy a felperes jelenlegi össz-szervezeti egészségkárosodása 67 %, melyből 57 % üzemi baleseti eredetű. Azt is határozottan leszögezte, hogy az 57 %-os egészségkárosodás az 1992-es értékelési elvek szerint megfeleltethető legalább 80 %-os munkaképesség-csökkenésnek, illetve azt, hogy a felperes üzemi balesete miatti egészségügyi állapota nem tekinthető véglegesnek.

A felperes igénye gyógyszer többletköltségre nem terjedt ki, a peranyag adataiból az állapítható meg, hogy az utazási többletköltség iránti követelését pontosította tételesen megjelölve, hogy mely utazások vonatkozásában igényli azt 79.315 forint összegben. Ezen követelés tekintetében az elsőfokú bíróság helytálló döntést hozott.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében az ítéletek részben, és olyan módon történő hatályon kívül helyezését kérte, hogy a Kúria „törölje” a felperes 2.000.000 forint gépjármű vásárlásra irányuló kereseti kérelme alapján megítélt kártérítési összeget. Ennek megfelelően kérte a perköltség és az illeték mértékének meghatározását is.

A felülvizsgálati érvelés szerint az első- és a másodfokon eljáró

bíróságok részben figyelmen kívül hagyták, részben tévesen értékelték a kirendelt igazságügyi szakértő (dr. P.I.) alap- és kiegészítő véleményét. E körben utalt az alapszakvéleményben rögzítettekre.

Hivatkozása szerint a kiegészítő szakértői vélemény alapvetően nem változtatta meg a korábbi szakvéleményt, csupán módosításokat eszközölt kifejtettek szerint.

Az első- és a másodfokon hozott ítéletek figyelmen kívül hagyták az orvosegészségügyi megállapításokat, vagy azokat tévesen értelmezték annak ellenére, hogy az alperes a fellebbezésében ezekre a körülményekre rámutatott. Mindezek következtében az ítéletek megállapításai, indokolásai sértik a Pp. 3. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakat, valamint a Pp. 206. §-ának előírásait.

A bíróságok fentiekén túlmenően teljes mértékben figyelmen kívül hagyták azokat a tényadatokat, amelyek az alperes által becsatolt (és megalapozottsága miatt a felperes által sem vitatott) tényleges gépjármű használatot igazolják.

A másodfokú bíróság nem értékelte, hogy a felperes előadása szerint is „9 év átlagában havi 1-2 utazás volt szükséges a felperes egészségügyi kezeléséhez, amely döntő mértékben E.-ban történt”. Ilyen körülmények között pedig a gépjármű vásárlás alapvetően indokolatlan. Az ítéletek ennek okát lényegében nem is tartalmazzák. Téves a BH1984.376. számú jogesetre való hivatkozás.

Az eljáró bíróságok ítéleteiből hiányzik annak levezetése, hogy a korábbi jogerős gépkocsi vásárlási igényt elutasító döntéssel (5.M.208/2003/6.) szemben azt miért kellene megváltoztatni különösen akkor, ha az orvosegészségügyi adatok egyáltalán nem bizonyítják az üzemi balesetből eredő körülmények lényeges megváltozását.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett oly módon, hogy a jogi képviselő áfa körbe nem tartozik.

Érvelése szerint az alperesi képviselő szövegkörnyezetből kiragadva idéz szakértőnek tulajdonított véleményeket. A szakértői vélemény oldalától oldaláig tartó szöveg (vélemény) nem a szakvéleményt készítő dr. P.I. véleménye, hanem az előzményi iratok része, melyben ismerteti a 2003-ban készült szakvéleményt. Az igazságügyi szakértő jelen perre érvényes szakvéleménye a oldalon kezdődik.

Az irányadó szakvélemény azt tartalmazza, hogy „az 1992. értékelési elvek szerint megfeleltethető legalább 80 %-os munkaképesség-csökkenésnek”.

Az alperes jogi képviselője az elsőfokú bíróság jegyzőkönyvének 2. oldal 2. bekezdése tanúsága szerint úgy nyilatkozott, hogy „Nem vitatom azt, hogy a felperes gépjárműve 13 éves, azt sem vitatom, hogy már le kell cserélni ... önmagában a gépjárművel kapcsolatos felperesi 2.000.000 forintos összezszerűséget sem vitatom, én ennek jogalapját vitatom”.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül [Pp. 275. § (2) bekezdés]. Ebből következően csak a bíróságok által megállapított 2.000.000 forint és annak kamata kártérítés címén való megítélésének jogszerűsége volt jelen eljárásban vizsgálandó.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001.197., BH 2002.29].

Adott esetben a felülvizsgálati érvelés alapján a kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot.

Az 1992. évi XXII. törvény (régí Mt.) 174. §-ának (1) bekezdése szerint a munkáltató a munkavállalónak munkaviszonyával összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül teljes mértékben felel. Ugyanezen törvény 184. §-ának (1) bekezdése szerint pedig ha a kártérítés megállapítása után változás következik be a sérelmet szenvedett munkavállaló lényeges körülményeiben, mind a károsult, mind a munkáltató, illetőleg felelősségbiztosítás alapján nyújtott kártérítés esetén a biztosító, a megállapított kártérítés módosítását kérheti.

A másodfokú bíróság helytállónan indult ki abból, hogy a jogvita eldöntése során elsődlegesen azt kell vizsgálni, miszerint a felperesnél bekövetkezett-e az egészségi állapotában rosszabbodás, amennyiben igen, az okozati összefüggésben áll-e az üzemi balesettel, és a felperes kártérítési igénye alapos-e.

Az eljáró bíróságok a beszerzett orvosszakértői véleményt helytállónan értékelték. Ez egyértelműen tartalmazza, hogy a felperes jelenlegi össz-szervezeti egészségkárosodása 67 %,

amelyből 57 % üzemi baleseti eredetű. A szakvélemény szerint az 57 %-os egészségkárosodás az 1992-es értékelés szerinti elveknek megfelelően legalább 80 %-os munkaképesség-csökkenést eredményezett.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében tévesen állította - a szakértői véleményre hivatkozva -, hogy az az állapotrosszabbodást nem rögzíti. Ezzel szemben a szakértő egyértelműen arra a következtetésre jutott, hogy „a 2009. óta folyamatosan súlyosbodó gerincbetegség, valamint a 2013-ban elvégzett FBSS betegség miatti műtét kizárólag a balesettel áll okozati összefüggésben” (szakvélemény, 26. oldal 2. bekezdés).

Az orvosszakértő véleménye egyértelműen rögzíti, hogy a „korábbi (2003) állapotához képest nagyobb mértékben korlátozza a felperest a tömegközlekedésben való részvétel” (beadvány, 24. oldal 5. bekezdés). Az is megállapításra került, hogy „hosszabb távra történő utazás esetén a személygépjármű használata a javasolt” (szakvélemény 25. oldal utolsó bekezdés). Ebből következően alaptalanul állította az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a felperes gépjármű vásárlása indokolatlan. Az eljárás során egyébként maga sem vonta kétségbe, hogy a felperes esetében a gépjármű cseréje indokolt.

Az eljáró bíróságok helytállóan hivatkoztak a BH 1988.250. számú eseti döntésben foglaltakra, és helyesen értelmezték az abban rögzítetteket. E szerint nincs helye kármegosztásnak amiatt, hogy a károsult részére biztosított gépkocsit esetleg a hozzátartozó is használja. Ebből a szempontból ugyanis elégséges a károsult mozgáskorlátozottságának megállapítása, és közömbös, hogy az milyen súlyos fokú.

A bíróságok indokolási kötelezettségüknek eleget tettek (Pp. 221. §), a szakértő által rögzített állapotrosszabbodás megalapozta a döntésüket függetlenül attól, hogy korábban milyen bírósági határozat született.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg felülvizsgálati eljárási illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a és 14. §-a alapján kell fizetnie.

Budapest, 2016. február 10.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő